

Lekeition, 2001.eko otsailaren 23an

J. Haritschelhar, euskaltzainburua,
H. Knörr, buruordea,
P. Goenaga, idazkaria,
J. A. Arana, diruzaina,
P. Altuna,
M. Azkarate,
P. Charritton,
J. L. Davant,
A. Iñigo,
X. Kintana,
E. Larre,
J. M. Lekuona,
B. Oihartzabal,
C. F. Ondarra,
Tx. Peillen,
J. San Martin,
Ibon Sarasola
J. M. Satrustegi,
Andres Urrutia eta
Patxi Zabaleta
euskaltzainak,
eta J. L. Lizundia, idazkariorde-kudea-
tzailea.

Euskaltzainburuaren hitzak

Euskaltzainburuak eskerrak eman dizkio harrera onagatik eta esandako hitzengatik. Ondoren, Bitoriano Gandiagaren heriotza aipatu du eta Euskaltzaindiaren dolumina agertu galera handi horrengatik. Haren hil berri txostena Jaun Mari Lekuonak egingo du.

Aurreko batzar-agiriak onartzea

Andres Iñigo jaunak *abantzu* hitzari buruzkoa behar bezala jaso ez dagoela esan du. Hitz honen bigarren sarreran ematen diren azalpenetan, *aurrerapena* eta *aitzinamendua* ez ezik, *trebetasuna* ere aipatzea onartu zela. Bestalde, sartzeta onartu zen *enartzu* hitzari *lpar.* eta *Naf.* markak ipini behar zaizkiola. Zuzenketa horiekin, ontzat eman da agiria.

Hizkuntza arauak

Hitzegi Batuko 2. itzulia: "Eguneroko hitzen lantaldearen proposamena"

Miren Azkarate andreak "Eguneroko hitzen lantaldearen proposamena" izeneko txostena irakurri du, nola osatua egongo den, zein prozedura izango duten eta zein egutegi.

2001.eko otsailaren 23an, Lekeitioko udaletxean, bildu da Euskaltzaindia hileroko batzarra egiteko. Goizeko hamarrek eta hamarrean eman zazio hasiera bilerari. Batzartuen izenak ezkerreko zutabearen jasoak ageri dira. Ezin etorria adierazi dute Xabier Diharceek eta Pello Salaburuk.

Lekeitioko alkate andreaken agurra

Bilera hasi aurretik Lekeitioko alkate andreak ongietorri hitz labur batzuk eskaini dizkie euskaltzainei. Azkueren heriotzaren berrogeita hamargarren urteurrena gogoratzen den honetan, bere poza azaldu du. Azkue euskalgintzaren erreferentzia puntu dela eta Lekeitio harro dagoela hartaz. Eskerrak eman dizkio Euskaltzaindiari hileko bilera Lekeitioko herrian egiteagatik eta udalaren izenean ongi etorria egin.

Xarriton jaunak dio espainolezko hitzak bakarrik aipatzen direla. Taldekideen ize-
nak aipatzean ere Hegoaldeko jendea soilik aipatzen dela. Baitezpadako zaio Iparral-
deko norbait sartzea. Irulegi irratiko Pantxika Maitiaren izena aipatu du, bereziki. Mi-
ren Azkaratek erantzun dio begi onez ikusiko lukeela norbait, baina oso zaila dela
Iparraldeko norbait aurkitzea.

Xabier Kintanaren ustez, lankideak norberaren inguruak izatea ona da, baina
horrelako lanetarako, aholkulari multzo zabal bat eratzea komeni da, kontsultak nori
egin izateko. Askotan euskalkietan barreiatutako hitzak bilatu beharko baitira.

Urrutiaren ustez, informatzaileak behar beharrezko dira han hemenka barreiatuak.

Azkarate andreak erantzun die esanaz jadanik badirela informatzaileak hiztegi
kontuetarako. Hauei eman dakieke hitza.

Patxi Altunaren aburuz, denbora galtzen ibili beharrean jendeak burua baduela
pentsatu behar da eta taldekoek ere galderak egin ditzaketela beren inguruan.

Ohar hauen ondoren, onartu da txostena. Iparraldeko norbait bilatuko da eta sa-
rea ere zabalduko da.

Hiztegi batua: abandonatu.

Hitz honi buruzko argitasun gehiago ekartzekotan geratu zen Andres Urrutia.
Abandonu dagoen bezala utziko da. *Abandonatu* hitza, berriz, honela emango da: 1
Zuz. 'pertsonek, gauzak edo ekintzak utzi, babesik gabe jarri'. Eta bigarren sarrera da-
goen bezala laga.

"Abandonuak egin" ere esaten omen da Zuberoan. Hau, hala ere, aurrerago az-
tertzeke utzi da.

Ondoren, Miren Azkaratek galde egin du ea hilero-hilero onartutako zerrenda
hauekin zer egin behar den, ea zuzenketa guztiak bigarren itzulia amaitu arte zerrenda
osoan txertatu gabe utzi behar diren. Eztabaida labur bat piztu da honetaz. Azkenean,
oztopo teknikorik ez bada behintzat, webgunean zerrenda bakarrean ematea proposa-
tzen da, kolore bidez berezirik adibidez. Gainera, arauen sailean ere argitaratuko dira,
apurka-apurka, beste edozein arau bezala.

Hurrengo hitz zerrendaren eta araugaiaren aurkezpena.

Aberatsaile-abolizionista hitz zerrenda berria aurkeztu zaie euskaltzainei hurren-
go bileran aztertzeke. Zerrendan bertan jasoak diren oharrak ere kontuan hartzeke es-
katu zaie.

Hiztegi zerrenda honetaz aparte, *-(e)LAKO / -(e)N* atzizkidun izen osagarriei bu-
ruzko gramatika araugaiaren testua ere eskuetan jarri zaie euskaltzainei hurrengo bile-
ran onartzeke.

Ibon Sarasolaren oharra aurreko arau batez.

Ibon Sarasolak jadanik onartua den arau batean *-Komunztadura aposizioetan* ize-
nekoan, hain zuzen- huts bat bide dagoela esan du. Han zuzentzat ematen den *Paulo*
seigarrena aita santua ez dago ondo. *Paulo seigarren aitasantuak* edo behar omen luke.

Urrutia jaunak prozedura kontua aipatu du: bat-batean ezin dira zuzenketak egin. Oharra idatz dezala eskatu dio eta hurrengoan tratatuko dela. Gramatika batzordeari galde egingo zaio.

Gramatika arauak:

“Behar izan aditzaren jokabidea aditz iragangaitzekin”

Beñat Oihartzabalen aurkezpen labur baten ondoren oharrak eztabaidatzeari ekin dio batzarrak. Xabier Kintanak 3. paragrafoan *“behar izan aditzak izan laguntzailea har baitezake”* esaten duen lekuan *“... har dezakeenez...”* idaztea eskatu du. Ontzat eman da.

Knörr jaunak ere zenbait zuzenketa proposatu ditu: 13. adibidean *“bertze aldera”* jarri behar du eta ez *“bertzea aldera”*.

Eta bestelako oharrik gabe, ontzat eman da araua.

“Nahi/gura izan aditzen jokabidea aditz iragangaitzekin”

Hemen ere Knörr jaunak zenbait huts hauteman ditu. Bestalde, testuen grafia ere bateratzea on litzatekeela dio.

(15-16) bitarteko adibideen ordeztasun batzuk jasotzea eskatu da, horiek *behar izan*-i baitagozkio eta ez *nahi izan*-i. Arauan bertan 1.A-n jasotzen den (a) adibidean ere *“Bihar mintzatu nahi natzaizu...”* eman bedi eta ez, *“bihar mintzatu beharko natzaizu...”*

B atalean, berriz, *“Iparraldeko euskalkietan”* esan beharrean *“Ipar Ekialdeko euskalkietan”* esango da.

Arauaren espiritua onartu da baina argitaratu aurretik Gramatika batzordeak zuzenketa hauek denak egingo ditu eta hurrengo bilerarako ekarriko da testua osatua eta orekatua.

Zehargaldera orokorretako aditz-atzizki indargarria: -enz, -enentz, -enez ala -enetz?

Arau honetan ere zenbait zuzenketa egitea onartu da: Batetik (11) adibidea behar bezala zuzendu behar da: *denz ez, denez* behar du. Horrenbestez, adibide horren lekua 3. atala da. Beraz, (14) adibidearen ondoren eman behar da.

(17) adibidearen erreferentzia ez da zuzena: *Proverbes*-en ordeztasun, *Neurtitzak* jarri behar da.

Azkenik, arauaren beraren testuan ere zenbait zuzenketa egitea onartu da: 1.b-n *azaldu den* jarri behar da eta ez *azaldu dan*. 2. atalean, *-(e)netz* atzizkia aipatuko da eta ez *-enetz*. Atal honetako (b) adibidea ere argiago emango da: *Askotan banago gizon horrek besterik ikusten ote duenetz*.

Eskuartekoak

Iratzederren gutun berria.

Euskaltzainburuak gauzak nola joan diren azaldu du: lehenbiziko gutunean ez zen egiazki dimisiorik. Hori adierazi zitzaion. Gero beste gutun bat egin zuen. Baina igo-

ri duen azken gutunak aurreko guztiak ezeztatzen ditu eta hala kontsideratuko du Euskaltzaindiak. Bidezko iritzi diote honi euskaltzainek.

Literatur sarietarako epaimahaikideak.

Aurreko batzarrean Literatura batzordearen esku uztea erabaki zen Madrileko Sari Nazionaletako epaimahaikideen izenak proposatzea. Honako hauek dira: Poesiarako, Jon Kortazar; Narratibarako, Lurdes Otaegi; Saiakerarako, Patri Urkizu; Antzerkirako Aizpea Goenaga eta Haur literaturarako, Xabier Etxaniz.

Itzulpenerako inor ez bidaltzea proposatzen dute eta gutun bat idaztea euskararen kasu berezia aipatuz.

Eztabaida sortu da. Euskaltzaindia ez dago planto egiteko. Azkenean, arazoa sari emaileekikoa denez, egoki ikusi da norbait bidaltzea eta horrekin batera gutun bat ere egitea Ministerioari. Gauzak horrela, Kintana jauna igortzea erabaki da. Gutuna ere idatziko du zuzendaritzak.

“Premio de las Letras” delakorako Hendrike Knörr jauna izendatu da.

L. Villasanteren hutsartea betetzeko hautagaiak

Hautagaiak aurkezteko azken eguna izanik, honako bi hautagai hauek izan dira aurkeztuak: Andolin Eguzkitza jauna aurkeztu dute Juan San Martinek, Jose Antonio Aranak, Xabier Kintanak eta Andres Urrutiak. Koldo Zuazo jaunaren aurkezle izan dira Patxi Altuna, Patxi Ondarra eta Miren Azkarate. Haugaia hauek bakoitza bere *curriculum*-arekin aurkeztu dira. Bozketa datorren batzarrean izango da.

Hurrengo bilera Iruñean

Hurrengo bileraren xehetasunak eman zaizkie azkenik euskaltzainei. Iruñean izango da hilaren azken ostegunean eta ostiralean. Ostegun arratsaldean, Nafarroan euskarak duen egoerari buruzko jardunaldiak izango dira eta ostiral goizean ohiko batzarra. Jardunaldien ondorio gisa, mezu bat igorri nahi zaie Nafarroako gizarteari eta agintariari.

Armeniako Baskologia katedra

Armenian, hiriburuko unibertsitatean, Baskologia katedra bat zabaldu berri dela aditzera eman zaie euskaltzainei. Zortzi ikaslerekin eman zaio hasiera eta Sarkisian irakaslearen ardurapean izango da.

Eta horrenbestez, ordubiak eta hamarrean amaitutzat eman da bilera.

Euskaltzainburuak
Jean Haritschelhar

Idazkariak
Patxi Goenaga

* * *